

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α^{ΟΝ} (16^{ΟΝ})

Ἀθήναι, Σάββατον 15 Δεκεμβρίου 1918

ΑΡΙΘ. 1 (610)

ΥΣΤΕΡ' ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ

Τὸ σταμάτημα τὸ «Νουμᾶ» ποὺ οἱ σημερινοὶ τοῦ ἐκδότες τὸ θελήσανε προσωρινὴ διακοπὴ καὶ ὄχι παντοτινὸ σταμάτημα, εἶταν καὶ φυσικὸ καὶ βίαιον μαζί. Φυσικὸ, γιὰ τὴν δεκαπενταετείαν ἀγῶνα τοῦ γιὰ τὴ δημοτικὴ γλῶσσα εἶχαν ἀρχινήσει ν' ἀναδίνουν τοὺς καρπούς τοὺς καὶ ὅλα γύρω προμηνοῦσαν τὸ γλήγορον καὶ τελειωτικὸ θρίαμβό τους καὶ βίαιον, γιὰ τὸ ἐκδότης τοῦ ἀηδιασμένος πὰ ἀπὸ τὴν ἄγρια, ὑπουλὴ καὶ συστηματικὴ ἀντίδραση ποὺ βροίσκε σὲ κάθε βῆμά του, ὄχι ἀπὸ τοὺς ἀντιθετοὺς, μὰ ἀπὸ τοὺς δικούς του, ποὺ κατὰ τὰ ἐννέα δέκατα ὁ ἴδιος τοὺς δημιούργησε καὶ εἶδωλα τοὺς ἔστησε καὶ νύχτα μέρα τοὺς λιβάνιζε, ἀηδιασμένος ἀπὸ τὴν ἀντίδραση αὐτῶν τῶν παράξενων ἀνθρώπων, ποὺ ὁ καθένας τους γιὰ τὰ προσωπικά του μονάχα ναιζότανε καὶ θυσίαζε γι' αὐτὰ τὰ ζητήματα τὸ γενικὸ, ἐπέταξε τὸ «Νουμᾶ» ἀπὸ πάνω του σὰν ἓνα βάρος περιττό, σὰν ἓνα τελευτῶν βουνὸ ποὺ τοῦ πλάκωνε δεκαπέντε χρόνια τὰ στήθια του καὶ δὲν τὸν ἀφινε νὰ ἀναπνεύσει λεύτερα.

Ἡ ἀλλήθεια εἶναι πὸς τὸν πόνεσε κάπως τὸ σταμάτημα αὐτό. Στὸν «Ἐπίλογο» τῆς πρώτης περιόδου, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ (20 τοῦ Μᾶη 1917), κάτω ἀπὸ τὰ μασημένα λόγια τοῦ βαριοβόγγαι ἢ πίκρα καὶ τὸ παράπονον. Μὰ τὸ κάτω κάτω τί σημαίνουν ὅλα αὐτά; Κάθε ἀγῶνας ιδεολογικός, ποὺ γίνεται ὄχι ἀπὸ ὑπολογισμό, μὰ ἀπὸ πίστη καὶ με ἀγνότητα, ἔχει τὴν πίκρα καὶ τὰ φαρμάκια του. Τὸ ζήτημα εἶναι ὁ ἀγῶνας νὰ τραβήξει μπροστά, νὰ στεφανωθεῖ με τῆς νίκης τὸν κότινον. Καὶ ὁ «Νουμᾶς» τὴ χάρηκε τὴ μεγάλη αὐτὴ χαρά. Ἡ ζωντανὴ μας γλῶσσα ἀναγνωρίστηκε ἀπὸ τὸ Ἐπίσημον Κράτος καὶ τῆς ἀνοιχτήκανε διάπλατες οἱ πόρτες τῶν σχολείων καὶ οἱ ψυχὲς τῶν παιδιῶν μας. Κ' ἡ χαρὰ του γίνεται ἀκόμα μεγαλύτερη σὰν συλλογίζεται πὸς στὴν ἐκπαιδευτικὴ καὶ ἀπολυτρωτικὴ αὐτὴ ἀναγέννηση πρωτοστατοῦν οἱ κ. κ. Γληνός, Δελμούτσος, Μ. Τριανταφυλλίδης, κ' οἱ τρεῖς τοὺς βγαλμένοι ἀπὸ τὴν στήλην τοῦ «Νουμᾶ» καὶ ποτισμένοι ἴσαμε τὸ μεδοῦλι με τὴν ιδεολο-

γία του. Ὅ,τι ἐκήρυξε δεκαπέντε χρόνια ὁ «Νουμᾶς» ἔρχονται οἱ τρεῖς αὐτοὶ ἐπιστήμονες καὶ τὸ ἐφαρμόζουν σήμερον. Ὅ,τι ἔσπειρε, τὸ θερίζουν. Κι ὁ «Νουμᾶς» κρυφοκαμαρώνει βλέποντας πὸς ὁ σπόρος του εἶταν ἀγαθὸς καὶ τὰ δρεπάνια τῶν θεριστῶν ἀκονισμένα.

Ἔτσι ὁ «Νουμᾶς» μπαίνοντας, με τὸ σημερινὸ φύλλο, στὴ δευτέρα του περίοδο, δὲν ἔχει πὰ νὰ γωνιστεῖ γιὰ τὴ γλῶσσα. Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα τὸ θεωρεῖ λυμένο. Ὅλοι μας λίγο πολὺ, εἴμαστε δημοτικιστῆς. Ἄν μερικοὶ θέλουν νὰ νῆαι δημοτικιστᾶδες κ' ἄλλοι νὰ νῆαι δημοτικιστῆς, δικὸς τους λογαριασμός. Ὁ «Νουμᾶς» δὲν ἔχει καμιά διάθεση νὰ παίξει ρόλο γραμματοδιδασκάλου καὶ νὰ διδάξει τὴ δημοτικιστικὴ ὀρθογραφία. Ἄς γράφει ὁ καθένας ὅπως θέλει, ὅπως ξέρει κ' ὅπως τὸν συμφέρει τὴ δημοτικὴ. Ὁ «Νουμᾶς» δὲ θὰ τὸν ἐνοχλήσει καθόλου. Ἔχει ἄλλα ζητήματα μεγαλύτερα καὶ γενικότερα νὰ κοιτάξῃ. Ζητήματα ποὺ τὰ γέννησε καὶ ποὺ τ' ἀντρείψε, καὶ ποὺ σήμερον αὔριο θὰ τοὺς δώσει σάρκα καὶ ὄστα, ὁ ἀγριὸς αὐτὸς πόλεμος ποὺ τὸν ἐξόπλισε ἢ μανιασμένη ἀπολυταρχία κατὰ τοῦ κόσμου σὰ μιὰ βροσιά, σὰ μιὰν ἄρνηση τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ μαζί. Καὶ τὰ ζητήματα αὐτὰ ποὺ ἄρχισαν νὰ κρυφοσαλεύουν καὶ στὴ χώρα μας, θ' ἀποτελέσουν τὴ βάση τοῦ νέου ἀγῶνα του.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπ' αὐτὰ, ἔχοντας τὴ γλῶσσα γιὰ μέσο πὰ κ' ὄχι γιὰ σκοπὸ τοῦ ἀγῶνα του, θὰ ἐπιδιώξει, ὅσο τοῦ ἐπιτρέψουν οἱ δυνάμεις του, νὰ φέρει μιὰ καινούρια ἀνθιση στὴ σύγχρονῃ λογοτεχνία, μιὰ ἀνθιση ποὺ νὰ πηγάζει ἀπὸ ψυχικὴ εὐλιχρίνεια καὶ ἀπὸ πνευματικὴ νηφαλιότητα—δυσ ἀγαθὰ ποὺ ἀργὰ καὶ ποῦ νὰ τὰ βρεῖ κανεὶς σήμερον, καὶ μάλιστα στοὺς νέους μας, καὶ ποὺ μιὰ μέρα θὰ δώσουν καὶ στὴ λογοτεχνία μας καὶ κάποιαν ἐλληνικότητα, ποὺ ἂν ὀλότελα δὲν τῆς λείπει, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τ' ἀρνηθεῖ πὸς καὶ δὲν τῆς περισσεύει.

Θαρρῶ πὸς σώνουν αὐτὰ. Τ' ἄλλα θὰ φανοῦν ὅσο τὸ φύλλο θὰ ἐξελλισσεταί.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ